

VÄLINEHUOLTOALAN PERUSTUTKINTO KOKEILU 2014 - 2019

VÄLINEHUOLTOALAN JAOSTON KOKOUS 2-2017

Aika: Keskiviikko 6.9.2017 klo 12.00 – 14.50

Paikka: Opetushallitus, Hakaniemenranta 6, 00530 Helsinki, nh. KIRJO+LOHI, 1. kerros

Läsnä:+ Riitta Vehovaara, JHL ry +

Ei läsnä: - Pia Ontto-Panula, Jyty ry -

Elina Ottela, SuPer ry -

Tuula Karhumäki, Suomen sairaalahygieniyhdistys ry +

Teija Korhonen, Tehy ry (Suomen Sairaanhoidajaliitto ry) +

Susanna Mantere, Välinehuollon ja hammastekniikan tutkintotoimikunta -

Carita Vartiainen, Suomen Välinehuoltajayhdistys ry -

Marja Veikkola, kokeilujen koordinaattori, OSEKK +

Anna Levy, OSEKK, -

Katri Rämänen, siht. Savon ammatti- ja aikuisopisto +

Aira Rajamäki, pj. Opetushallitus +

Soila Nordström, vpj. Opetushallitus –

Vieraileva asiantuntija: Merja-Leena Silander, Amiedu -

Käsitellyt asiat:

- 1 Kokouksen avaus, Aira Rajamäki**
Opetusneuvos Aira Rajamäki avasi kokouksen, kello 12:00.
- 2 Esityslistan hyväksyminen**
Hyväksyttiin esityslista.
- 3 Edellisen kokouksen (1.3.2017) pöytäkirjan hyväksyminen. (Liite)**
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.
- 4 Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen reformista, Aira Rajamäki, OPH**
Aira Rajamäki kertoi, että reformiuudistus on tämän hallituskauden isoimpia muutoksia. Keskeistä reformissa ammatillisten tutkintojen osalta tulee olemaan työpaikalla tapahtuvan oppimisen (erit. koulutussopimuksen) ja tutkinnon henkilökohtaistamisen painottuminen entistä enemmän. Lisäksi tutkinnon perusteiden yhteisiä tutkinnon osia muutetaan. Reformin mukaiset säädösuudistukset tulevat pääosin voimaan 1.1.2018.

Opetushallitus järjestää syksyn 2018 aikana Amiskiirtueita viidellä paikkakunnalla. Kiirtueilla on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja aluehallintovirastojen henkilöstöä ja niille toivotaan laajaa osallistumista. Kiirtue alkaa Vaasasta 20.9.2018. OKM:n ja Opetushallituksen sivuilta näkee kiirtuepaikat tarkempine ajankohtineen. Amiskiirtueilla järjestetään reformin esittelyn lisäksi ns. teemapajoja, joissa on mahdollisuus osallistujien kesken pohtia reformin tuomia keskeisiä muutoksia ja niiden toteutusta. Reformin lainsäädäntöön liittyvien asetusten tulisi valmistua syyskuuhun loppupuolelle 2017 mennessä? Jatkossa nyt voimassa olevien tutkinnon perusteiden mukaisesti tutkintoaan suorittaville tutkintojen suorittamisen siirtymäaika on kolme vuotta, minkä aikana vanhoilla tutkinnon perusteilla aloitetut tutkinnot tulee suorittaa loppuun. Siirtymää koskevista asioista on tulossa lisäohjeistusta.

Tutkinnon perusteiden kehitystyö on tällä hetkellä käynnissä. Uudistetut ammatillisten perustutkintojen perusteet astuvat voimaan 1.8.2018, at ja eat tutkintojen perusteet tutkintorakennasetuksen mukaisesti porrastetusti. Laki määrää uuden arviointiasteikon viisiportaiseksi, mutta tutkinnon perusteissa olevat kriteerikuvaukset tulevat olemaan arviointiasteikoltaan kolmiportaisia, välivaiheet T2 ja H4 tullaan kuvaamaan kaikissa perustutkinnossa määräystasolla yhdenmukaisesti. Yhteisiä tutkinnon (yleissivistävät ja yhteiset ammatilliset) osia ollaan parhaillaan myös uudistamassa siten, että ne ovat lähiaikoina valmiita lähtemään lausunnolle. Lausuntopalautteiden perusteella voidaan vielä tehdä korjauksia ja sen jälkeen ne siirretään perustutkintojen perusteisiin syksyn aikana. Elokuussa 2017 järjestetyn kuulemistilaisuuden palautteita on hyödynnetty em. tutkinnon osien jatkotyöstämisessä. Tutkinnon perusteiden muutostyössä elinikäisen oppimisen avaintaitoja on myös uudistettu. Em. uudistukset tullaan päivittämään myös Välinehuoltoalan perustutkintoon. Uudistettu tutkinnon peruste tulee voimaan 1.8.2018 alkaen.

5 Kokeilujen tilannekatsaus, Marja Veikkola

Välinehuoltoalan perustutkinnon kokeilusta on valmistunut vuonna 2016 yhteensä 61 opiskelijaa ja vuonna 2017 elokuun loppuun mennessä yhteensä 51 opiskelijaa. Tämän hetkisen arvion mukaan kokeilusta tulee valmistumaan kaiken kaikkiaan yhteensä 207 opiskelijaa. OSEKK tulee toteuttamaan kaikille vuonna 2016 valmistuneille kyselyn heidän työllistymisestään välinehuoltoalalle. Tästä raportoidaan myöhemmin tulosten valmistuttua. Marja Veikkola muistutti, että seuraava välinehuoltoalan yhteistyöpäivä järjestetään Helsingissä 2.-3.10.2017.

6 Välinehuoltoalan perustutkinnon uudistetut ammatilliset tutkinnon osat, Aira Rajamäki

Jaosto keskusteli osaamispisteiden jakamisesta tutkinnon osille. Aira Rajamäki esitteli perusteet osaamispisteiden muodostamista varten. Jaosto ehdottaa pakollisten tutkinnon osiksi alla olevia osaamispisteitä ja muita sisällöllisiä tarkennuksia.

Koko tutkinto yhteensä 180 osp, josta ammatilliset tutkinnon osat (pakolliset ja valinnaiset) ovat yhteensä 145 osp. Yhteiset tutkinnon osat ovat yhteensä 35 osp.

EHDOTUS PAKOLLISTEN TUTKINNON OSIEN LAAJUUDEKSI, YHTEENSÄ 120 osp

Infektioiden torjunta välineiden huoltotyössä, 20 osp

Käsitteitä tavanomaiset varotoimet ja aseptiikka tulee tässä osiossa ja koko tutkinnon perusteissa tarkentaa (vrt. aseptiikka kuuluu osaksi tavanomaisia varotoimia). Mikrobiologian perusteet ja käsitteiden käyttö -kohdassa työryhmä esittää arviointikriteereitä H2 ja T1 ilmaisemaan toisinperin osaamisen tasolla. Samoin kestäväen kehityksen periaatteet kohdassa T1 ja H2 kriteerit voisivat olla toisin perin.

Välineiden puhdistaminen ja desinfektio, 30 osp

Desinfektio tulisi korjata käsitteellä desinfioida, mikä virallisesti on sovittu välinehuollon valtakunnalliseksi käsitteeksi. Käsitteen käyttö olisi hyvä tarkistaa jokaisen tutkinnon osan kohdalta. Varovainen ja huolellinen välineiden käsittely ja lajittelu, tulisi olla kaikilla arviointitasoilla, koska kuuluu T1-K3 kaikille tasoille.

H2 tasolla olisi hyvä näkyä enemmän opiskelijan itsenäinen toiminta.
Kiitettävissä kriteereissä voisi olla enemmän esillä omavalvontaa ja validointia.

Välineiden pakkaaminen, 25 osp

Jaoston edustajien mielestä indikaattorit kuuluvat sekä pakkausosioon että sterilointiin. Käsite standardin mukainen? – pyydetään miettimään, voisiko ilmaista esim. tuotteelle asetettujen (laatu)vaatimusten mukaisesti?
Pintavaurioiden tarkistus – täsmennys mahdollisten pintavaurioiden tarkistus (s.49). Huolella tai huolellisesti käsite kannattaa myös tarkistaa, koska työ tulee tehdä huolella joka tasolla. Mahdollisesti (tämän lisäys) vaurioituneiden välineiden poistamiskohtaan, koska aina vaurioituneita ei ole. Standardin mukainen pakkausmateriaali käsitteenä - esitetään sanan standardi jättämistä pois. Container käsite olisi hyvä näkyä pakkausosiossa. Myös Containerien valinta ja niiden vaikutus taloudelliseen toimintaan (vrt. vajaat sterilointikuormat). Työturvallisuus kohdassa ilmaisu osittain – kehoitetaan korjaamaan kaikille tasoille työturvallisesti.

Välineiden sterilointi, 25 osp

Sterilointi tutkinnon osassa arviointikriteereiden ero on selkeästi esillä.
Huolellisesti kohtia tulee miettiä kaikille arviointitasoille.
Vedenkäsittelyjärjestelmien osaamista voisi lisätä K3 tasolle.
Oma-aloitteisuus voisi näkyä sterilointitapahtumaan osallistumisessa tarkemmin. Sivulla 72 tasoerot tulee erittäin hyvin esille. H2 tasolla voisi olla myös vuoto- ja tiivistestit, mutta jos pakkaustasolle tulee indikaattorilisäykset, tämä ok.

Prosessin ohjaus, tuotantojärjestelmien hyödyntäminen ja laatutyö välinehuoltotyössä, 20 osp

Käsite tuotannon ohjausprosessi – tarkoitetaanko tuotannon eri vaiheissa?
Kohdissa noudattaa työyksikön laatukäsikirjaa – voisiko ilmaista laatukäsikirjan työohjeita noudattaen. Tuotannonohjauksen järjestelmän erityistiedot – erityistiedot, mitä niillä tarkoitetaan, tulisi purkaa auki tai muuttaa.
Välinehuollon jäljitettävyyttä? – tarkoitetaan varmaan tuotteiden jäljitettävyyttä?
Huomio välinehuollon tilauksissa, kehoitetaan lisäämään mahdollisissa puutteellisuuksissa. Käyttää laitteita ja menetelmiä (voisiko olla esim. tuotteiden kirjaaminen tuotannonohjausjärjestelmään esim. skannaus ja tuotteiden jäljittäminen tuotantoprosessista).

VALINNAISET TUTKINNON OSAT, YHTEENSÄ 25 osp

Välinehuolto suun terveydenhuollossa, 25 osp

Välineiden teroitusosion poisjättäminen on hyvä ratkaisu. Tietää (tulisiko olla hyödyntää työssään tietoa?) suunterveydenhoidon palvelujärjestelmän – pitäisikö rajata siihen työyksikköön missä osaaminen osoitetaan?
Kriteerien osalta s. 32 tulisi tarkentaa kriteereiden välillä olevaa tasoeroavaisuutta.

Välinehuolto toimenpideyksikössä, 25 osp

Toimenpideyksikkö tulisi määrittellä tarkemmin toiminta-alueena, joko käsite kohdassa tai osaamisen osoittamiskohdassa.

Välinehuolto kliinisissä palveluyksiköissä, 25 osp

Kliininen palveluyksikkö tulisi määritellä tarkemmin toiminta-alueena, joko käsite kohdassa tai osaamisen osoittamiskohdassa. Sana välinehuollon työvälineitä mietityttää, tarkoitetaanko välineiden huoltotyön? Opiskelija suunnittelee työtään kliinisten palveluiden tuotantoprosessissa. Kokonaisvaltainen ja erityispiirteet käsitteinä tulisi purkaa auki. Aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta. Puhdastilavaatimuksissa (myös puhdastila käsite tulisi määritellä, mitä tarkoitetaan) H2 tasolle omatoimisuuden määritelmä, jolloin tulee selkeämmin esille tasoerot arvioinnissa. Toimintaohjeet ja määräykset kohtaan tarkennuksena työyksikön toimintaohjeet ja määräykset. Sivulla 80 puhdastila-käsite pitää täsmentää käsitteen käytön ja kriteereiden osalta.

Hoitologistiset palvelut terveydenhuollossa, 25 osp

Hoitologistiikka käsite tulisi muuttaa, koska tähän on olemassa ihan oma koulutus. Käsitteen voisi korvata esim. välinehuollon logistiset palvelut käsitteellä. Hoitologistiset palvelut tulisi määritellä selkeästi esim. toiminnan rajauksen suhteen. Tekee tilauksia julkisiin hankintoihin, on liian haasteellinen arviointikriteeri, koska tilaukset tehdään tarkkaan rajatuista tuotteista erikseen tilauksiin nimettyjen henkilöiden taholta.

Aira Rajamäki muistutti vielä kaikkia perustutkintoja koskevista ammatillisista tutkinnon osista, jotka tullaan asettamaan Valinnaisten tutkinnon osien valikkoon. Valinnaisuutta tulee perustutkinnoissa tarjolle varsin monipuolisesti.

Kaikkiin tutkinnon osiin yleisesti tehtyjä havaintoja:

Tuula Karhumäki toi esille, että välinehuoltotyössä työn on oltava aina huolellisesti tehtyä, joten arviointikriteereissä huolellinen käsite tulisi korvata esim. novuisista ekspertiksi käytettävillä käsitteillä. Kaiken kaikkiaan, Sterilointi tutkinnon osassa arviointikriteereiden ero on selkeästi esillä, mutta muissa tutkinnon osissa toivottaisiin tarkennuksia arviointikriteereiden tyydyttävä, hyvä ja kiitettävä osalta.

Aira Rajamäki esitteli koosteita jaoston kokouksesta poissaolleiden henkilöiden lähettämistä kommentteista. Nämä käytiin läpi kokouksen aikana erikseen.

Jaoston jäseniltä pyydetään lähettämään **ma 11.9.2017 mennessä** Aira Rajamäelle sähköpostitse ehdotuksia siitä, mitä tahoja jaoston jäsenet ehdottavat tutkinnon perusteiden lausujiksi. Lausuntojen keskeisin tavoite on saada kommentteja tutkinnon osien työelämälähtöisyydestä, tutkinnon osista ja niiden muodostumisesta sekä tutkinnossa vaadittavasta ammattitaidosta. Viimeistelytyö tehdään saatujen lausuntojen pohjalta. Välinehuoltoalan tutkinnon perusteet on tarkoitus viedä johtokuntaan 23.11.2017. Tämä tarkoittaa sitä, että perusteet tulee saada valmiiksi viimeistään marraskuun alkuvuikolla.

7

Muut asiat

Aira Rajamäki kertoi, ettei Terveystieteiden ammattitutkintoon ei tulla laatimaan välinehuollon osaamisalaa. On tärkeää edistää vakinaistetun välinehuoltoalan perustutkinnon toimeenpanoa koulutuksen järjestäjäkentässä ja alan työelämässä erityisesti vuoden 2018 aikana. Tätä voidaan edistää myös kokeilun loppuun saattamisen aikana.

SuPerin lehdessä on ollut artikkeli välinehuoltoalan perustutkinnon kokeilusta kesän alussa.

Tuula Karhumäki kertoi 10.4.2017 Välinehuoltopäivistä. Päivät olivat onnistuneet ja youtube.com hakusanalla välinehuolto löytyy päivien aikana tuotettuja videoita. Sairaalahygieniyhdistyksen www-sivuilta löytyy myös tietoa Välinehuoltopäivistä. Todettiin, että em. videoita on mahdollista käyttää soveltuvin osin myös opetuksessa.

8 Tiedoksi asiat

Aira Rajamäki on jatkossa pikaisesti yhteydessä Merja-Leena Silanderiin tutkinnon perusteiden täsmennyksien osalta ennen niiden lausunnon lähettämistä. Lausuntoaikaa varataan n. kolme viikkoa ja se toteutetaan sähköisesti. Aira Rajamäki esitteli luonnoksen lausuntopyyntöasiakirjasta, ota pidettiin hyvänä.

9 Kokouksen päättäminen

Aira Rajamäki päätti kokouksen kello 14:50.

Liitteenä: Välinehuoltoalan jaoston kokousmuistio 1.3.2017

Opetushallitus

Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 029 533 1000, faksi 029 533 1035, etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hagnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 029 533 1000, fax 029 533 1035, fornamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi